

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Balogh József dr.*
Cím: *A katolikus Dante*

Forrás: *Budapesti Hírlap*

Bp.
(Hely)

1922. II/14
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Ol)

Ostályozás

Tárgy

81

Hely

Idő

"1922"

Közp nyomt. XX. cs. 22

A katolikus Dante.

— A Magyar Katolikus Dante-bizottság ünnepe. —

A Dante halálának hatszázadik évfordulója kapcsán rendezett hazai ünnepek sorát a Magyar Katolikus Dante-bizottság vasárnapi ünnepi ülése méltó módon zárta le. A Vigadó nagytermét megtöltő előkelő közönség sorában ott láttuk a magyar közélet, az egyetemek, a művészet és az irodalom számos jelességét. Az elnöki asztalnál foglalt helyet a Katolikus Dante Bizottság vezetősége Apponyi Albert gróf, Berzeviczy Albert és Reiner János egyetemi tanár, főtitkár, a ki egyébiránt a szép ünnepség gondos rendezője is volt.

Apponyi Albert gróf öt órakor nyitotta meg az ünnepi ülést. A katolikus Dante ünnepének első szavai csak az egyház fejének szólhatnak: XV. Benedek pápa haláláról és XI. Pius trónralépéséről emlékeztet meg az elnöki megnyitó, a melyet Apponyi meleg ünnepelésével fogadott a közönség.

Az ünnepi ülés tartalma gondos tanulmányokon fölépült három essay fölolvadásából telj ki. Az első értekezés Prohászka Ottokár püspöké, Dantét, mint a középkori élet szintézisét állította élénk. A politikus, a misztikus és a trubadur Dantenak jellemzése Prohászkanak — úgy véljük — egyik legsikerültebb munkája. A nagy egyházi szónok forró temperamentumát az írott betű fékezte és korlátozta ennek azonban tudományos és művészi érték-megállapításai, a melyeket higgadság és mérséklet jellemeznek, különös hasznát látták. A középkor szellemi történetének egyik lapját Prohászka tudása, lelkesedése és meleg szíve megelevenítette és hallgatósága hálás volt a pompás felőráért.

A Dante-ismerőknek meglepetés volt a második értekezés, a melyet a jubiláló Concha Győző a politikus Danteról írta s a melyet — a gyengélkedő

szerző helyett — Pasteiner Iván dr. olvasott föl. Ez a tanulmány Dante egy latin prózai művének, a *De Monarchia*-nak tartalmi taglalását és magyarázatát adja. A jubiláris esztendő során két magyar tudós foglalkozott e könyvvel: Balanyi György, a ki a *Monarchia* magyar fordításával lépett a nyilvánosság elé és Wlassics Gyula báró, a ki, egy hosszabb tanulmányában a világbéke és a modern népszöveget sőt a világ gondolat szemszögéből tette Dante könyvét vizsgálal tárgyává. A tegnapi bemutatót értekezés merőben ujszerű kommentárát adja ennek a tartalmilag olyan nehezen megközelíthető skolasztikus államelméleti kísérletnek. Nem a modern elmélet, hanem a középkori történet tükrébe vizsgálja meg és megállapítja, hogy a római császárság jogfolytonosságának gondolata: pogány gondolat Dantenél. Concha kimutatja a *De Monarchia* szerző hibáit, következetlenségeit és alapvető fogyatékoságát: a vezető gondolat homályosságát. Dante politikájával szembeállítja a maga nemében tökéletes példaképét: akvinói Szent Tamás politikáját.

Concha dolgozatának, a mely tudományos irodalmunk jelentős nyeresége, nagy sikere volt.

Schütz Antal kegyesrendi tanár hosszabb fölolvadásban foglalkozott ezután a *Divina Commedia* és a hit-tudomány kapcsolatával. A nagy költeményt egybevetette a világirodalom protestáns eposzaival, Fausttal s Az ember tragédiájával. Mig ezekben a teológiai motívumok inkább „kelékek”, addig az isteni színjáték mélyen a középkori teológia talajában gyökerezik: Dante — ugymond Schütz — első sorban a katolicizmusé.

Végül Reiner János előadásában Harsányi Lajos alkalmi versét hallottuk. Apponyi gróf elnöki zárószava fejezte be a szellemi értékekben dus, méltóságteljes és szép ünnepséget.

Balogh József dr.